

Lämpimiä kohtaamisia Japanissa

Japanin Tsukubassa järjestettiin marraskuun 2017 alussa Asian Academy of Family Therapy ja Japanese Association of Family Therapy yhteistyönä neljäs vuosittainen perheterapiakonferenssi otsikolla: East and West. Konferenssin järjestäminen on saanut alkunsa Aasian alueella tehdystä tutkimusyhteistyöstä, kouluttamisesta ja kliinisen kokemuksen jakamisesta perhe- ja pariterapian parissa.

Konferenssissa oli tällä kertaa 140 osanottajaa 17 eri maasta. Konferenssin tunnelma oli todella lämminhenkinen ja kontakteja oli helppo luoda osanottajien välillä. Olin ainoa suomalainen, Ruotsista oli kolme ja Ranskasta yksi osallistujia. Muut perheterapiasta kiinnostuneet saapuivat Japanin lisäksi muun muassa Yhdysvalloista, Iso-Britanniasta, Etelä-Koreasta, Kiinasta, Taiwanista, Singaporesta, Filippiineiltä, Bangladeshista, Male-siasta, Australiasta ja Israelista. Pääpuhujina toimivat Wai Yung Lee, Monica McGoldrick, Tazuko Shibushawa ja David McGill. Kahteentoista erilliseen sessioon mahtui 26 puheenvuoroa ja reflektiivinen, dialoginen loppukeskustelu konferenssin päätteeksi. Lopuksi järjestettiin vielä erillinen workshop, jossa perheterapeuttien oli mahdollista tutkia omaa perhetaustaansa ja sukupuutaan sukupuolisuuden ja monikulttuurisuuden näkökulmista.

Konferenssin alkajaisiksi vietimme hiljaisen hetken viime lokakuussa menehtyneen strukturaalisen perheterapian isän ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolestapuhujan, Salvador Minuchinin muistoksi. Pääpuhujista Wai Yung Lee oli työskennellyt Minuchinin kanssa ja toimii tällä hetkellä myös Minuchin Center for the Family tiedekunnan jäsenenä New Yorkissa jatkaen omalta osaltaan Minuchinin työtä.

Kaikki pääpuhujat esittelivät itsensä oman sukupuunsa ja perhevalokuvien avulla tuoden myös henkilökohtaisen elämänsä yleisön tarkasteltavaksi. Elävää dialogia syntyi, kun toisten elämäntarinat resonoi-vat meissä konferenssin aikana esityksissä ja henkilökohtaisissa keskusteluissa.

Monikulttuurisen instituutin johtaja (Multicultural Family Institute) Monica McGoldrick korosti sukupuun käyttämistä keskeisenä työvälineenä perheterapiassa. Hän on kiinnostunut siitä, mihin kuulumme ja liitymme, mitä se meistä kertoo: kulttuuritaustasta, sosiaaliluokasta, sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta, perhehistoriasta ja elämäkulusta, erilaisista identiteeteistä, kiinnostuksenkohteista, arvoista ja yhteyksistä. McGoldrick korosti esityksessään monikulttuurisuutta, joka edistää oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa sekä menneisyyden ja tulevaisuuden näkökulmien mukana pitämistä työskentelyssä, jotta voimme ymmärtää ihmisiä heidän lähtökohdistaan käsin suunnaten tulevaisuuteen.

Sosiaalityön professori Tazuko Shibusawa (New York Silver School of Social Work) toi keskusteluun länsimaisen perheterapiakoulutuksen tuomat haasteet terapeuteille aasialaisperheiden kanssa työskenneltäessä. Shibusawa määritteli itsensä itämaisena kulttuurin edustajaksi, jolla on länsimainen terapia-koulutus. Puheenvuorossaan hän korosti, että itämaisessa/aasialaisessa kulttuurissa työskenneltäessä on keskeistä edetä riittävän hitaasti ja epäsuorasti eikä tunteista saa kysyä liikaa. Terapeutilla on tarve ymmärtää perheitä moninäkökulmaisesti ja tiedostaa kulttuuriperimän merkityksiä.

Itämaisissa kulttuureissa asioita ei ole aina tarpeen saada ratkaistua eikä kaikista tarvitse puhua ääneen.

Tässä kontekstissa ei-kielellisen kommunikaation ja asiayhteyksien merkitys korostuu ymmärryksen muodostamisessa. Idässä korostetaan vapautta olla hiljaa, lännessä ilmaisunvapautta.

Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että rakkautta on tapana osoittaa näkyvästi lännessä, muttei idässä.

Shibusawa tekikin eroa länsimaisen romanttisen rakkauden ja itämaisesta kumppanuuden (companion love) välillä. Itämaisissa kulttuureissa yksilön tunnereaktioilla ei ole niin suurta merkitystä, esimerkiksi buddhalaisuudessa minä itse ei ole tärkeä, vaan

yhteisö. Monikulttuurisessa ympäristössä työskenneltäessä on hyvä pohtia, miten valtakulttuuri vaikuttaa omaan työskentelynäkökulmaan. Shibusawa kritisoi myös näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä, koska niitä ei voi sellaisenaan siirtää kulttuurista toiseen. Näistä hän mainitsi esimerkiksi CBT-terapiamallin ja common factors – ajattelun. Shibusawa piti tärkeänä sitä, että terapeutin tulee kyetä työskentelemään myös kulttuurin ulkopuolelta käsin. Ulkopuolisena hän voi nähdä, kysyä ja oivaltaa eri asioita kuin kulttuurin sisältä. Tämä voi auttaa erilaisissa haastavissa tilanteissa ja umpikujissa.

Konferenssissa kuultiin puheenvuoroja muun muassa mindfulnessin käytöstä pariterapiassa (David Eastman Greenan: Resiliency-focused couple therapy, a multidisciplinary treatment model), sukhistorian ja kulttuuritaustan vaikutuksesta nykypäivän pari- ja perhesuhteisiin, allianssin rakentamisesta teini-ikäisen perheterapiassa, koulukieltäytymisen dynamiikasta, biofeedback-mittauksista esimerkiksi perheterapiassa alkuarvioinnissa ja kulttuurien välisestä yhteistyöstä perhe- ja pariterapiassa ja sen tutkimisesta, työnohjauksessa ja kouluttamisesta. **The Marriage and Family Therapy Practice Research Networkin** avulla on tarkoitus tuottaa mittareita ja arviointijärjestelmiä, jotka sopisivat niin läntisiin kuin itäisiinkin kulttuureihin. Verkoston tavoitteena on myös lisätä niin kliinikoiden kuin tutkijoidenkin yhteistyötä hoidon vaikuttavuuden lisäämiseksi. MFT-PRN (<http://mft-prn.net/>) on ilmainen, verkkopohjainen sovellus, jonka avulla voi tehdä esimerkiksi alkuarviointiin liittyviä mittauksia asiakkaan kanssa. Sovelluksen avulla on myös mahdollista kerätä laajoja aineistoja tutkimustyötä varten.

Maittavaa lounasta ja keskustelua Tsukubassa.

Professori Khawla Abu-Baker luennoi palestiinalaisten parisuhdeongelmista Israelissa, jossa patriarkaalinen kulttuuri ja nykyisen elämäntilanteeseen liittyvät asiat ovat ristiriidassa. Palestiinalaisyhteisössä vallitsee edelleen patriarkaalinen elämäntapa. Myös korkeasti koulutetut naiset joutuvat alistumaan vanhoihin sääntöihin. Naisten ja lasten asema on heikko ja miehen päätösvaltaa riippuvainen. Yleensä avioliitot solmitaan heti lukion jälkeen, eikä naisella ole mahdollisuutta vaikuttaa avioutumiseensa. Tämä aiheuttaa parisuhdeongelmia myös siksi, että muslimikulttuurissa nainen joutuu siirtymään suoraan teini-ikäisen elämästä vaimon ja äidin vastuuta kantavaan rooliin, koska esiaviolliset suhteet eivät ole hyväksytyjä. Parisuhde on usein vasta alkuvaiheessa, kun nainen voi olla jo raskaana. Naisen on oltava kotiäitinä ja hoidettava lapsia vaiheessa, jolloin hän haluaisi opiskella ja tehdä töitä.

Perheen talouteen liittyvistä asioista päättää mies, vaikka naisella olisi omiakin tuloja.

Jos aviomies kuolee, omaisuus voi hävitä esimerkiksi isoisän taskuun. Abu-Baker arveli, että mahdollisesti seuraavan sukupolven aikana naisten aseman on mahdollista muuttua Palestiinassa.

Useissa esityksissä puhetta havainnollistettiin videomateriaalilla, joka teki esityksistä elämänmakuisia ja kiinnostavia. Lapsen vakava oireilu sai perheet hoidon piiriin. Lapset ja nuoret näyttivät esityksissä aktiivisessa roolissa, tärkeinä ongelmien esiin tuojina ja aputerapeutteina. He toivat perheen hoitoon, kun kotona keskustelu ei edennyt ilman ulkopuolista apua tai esimerkiksi isovanhempien näkemykset ja toiminta estivät ongelmien ratkomisen.

Seuraava Aasian perheterapiakonferenssi järjestetään Taiwanin Taipeiissa lokakuun lopulla. Lisätietoja AAF:n verkkosivuilta.

Terhi Kotilainen

Perhe- ja pariterapian kouluttajapsykoterapeutti
terhi.kotilainen@gmail.com

Johnson, L.N., Miller, R.B., Bradford, A.B. & Anderson, S.R. (2017) The Marriage and family therapy practice research network (MFT-PRN): Creating a more perfect union between practice and research. *Journal of Marital and Family Therapy* 43 (4), 561- 572.

Kirjoittajan (alavivissä toinen vasemmalta) lisäksi konferenssiin saapui osallistujia mm. Japanista Yhdysvalloista, Iso-Britanniasta, Etelä-Koreasta, Kiinasta, Taiwanista, Singaporesta, Filippiineiltä, Bangladeshista, Malesiasta, Australiasta ja Israelista.

